KÄSITYÖNOPETTAJIEN LIITTO, SLÖJDLÄRARFÖRBUNDET RY – VASTUULLISUUS- JA KESTÄVÄN TOIMINNAN SUUNNITELMAT

Suunnitelmat koskevat liiton hallintoa, koulutus- ja tapahtumatoimintaa, viestintää sekä Käsityönopettaja-lehden julkaisutoimintaa.

OSA 1: Turvallisemman tilan periaatteet sekä ohjeistus epäasiallisen käyttäytymisen ja häirinnän ehkäisyyn ja käsittelyyn

1. Tavoite ja sitoutuminen Käsityönopettajien Liitto sitoutuu luomaan kaikessa toiminnassaan – kokouksissa, koulutuksissa, sosiaalisessa mediassa ja toimitustyössä – ilmapiirin, joka on kunnioittava, syrjimätön ja psykologisesti turvallinen. Emme hyväksy minkäänlaista häirintää, kiusaamista, syrjintää tai epäasiallista kohtelua.

2. Turvallisemman tilan periaatteet

- **Kunnioitamme toisiamme:** Kuuntelemme ja keskustelemme rakentavasti. Annamme tilaa erilaisille näkemyksille, taustoille ja toimintatavoille.
- **Emme oleta:** Emme tee oletuksia toisten sukupuolesta, taustasta, terveydentilasta, toimintakyvystä tai elämäntilanteesta.
- **Viestimme asiallisesti:** Käytämme kunnioittavaa kieltä sekä kasvokkaisissa kohtaamisissa että digitaalisissa kanavissa ja lehtijulkaisuissa.
- **Puutumme ja pyydämme anteeksi:** Jos huomaamme epäasiallista käytöstä, puutumme siihen. Jos loukkaamme toista tahattomasti, otamme palautteen vastaan ja korjaamme toimintaamme.

3. Toimintamalli häirintä- ja ongelmatilanteiden käsittelyyn

1. **Ennaltaehkäisy:** Turvallisemman tilan periaatteet tuodaan esiin liiton verkkosivuilla ja valtakunnallisten tapahtumien yhteydessä.
2. **Yhteydenotto:** Mikäli jäsen, työntekijä, luottamushenkilö, kirjoittaja tai tapahtuman osallistuja kokee tai havaitsee häirintää tai epäasiallista käytöstä, asiasta voi ilmoittaa matalalla kynnyksellä liiton puheenjohtajalle, varapuheenjohtajille tai tapahtumassa erikseen nimetylle häirintäyhdyshenkilölle. Mikäli asia koskee puheenjohtajistoa, ilmoitus osoitetaan muulle työvaliokunnan tai hallituksen jäsenelle.
3. **Käsittely:** Yhteydenotot käsitellään luottamuksellisesti, puolueettomasti ja viivytyksettä. Asianosaisia kuullaan tasapuolisesti ja tilanteeseen etsitään ratkaisu yhdessä osapuolten kanssa. Tarvittaessa työvaliokunta päättää jatkotoimenpiteistä, kuten huomautuksesta tai tapahtumasta poistamisesta.

OSA 2: Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

1. Yhdenvertaisuus järjestötoiminnassa ja päätöksenteossa

- **Alueellinen ja kielellinen yhdenvertaisuus:** Liitto toimii valtakunnallisesti 15 paikallisyhdistyksen kautta ja huolehtii siitä, että eri puolilla Suomea toimivat jäsenet saavat äänensä kuuluviin. Kaksikielisenä liittona (Käsityönopettajien Liitto, Slöjdlärarförbundet ry) huomioimme myös ruotsinkielisen jäsenistön ja pohjoismaisen yhteistyön.
- **Saavutettavuus:** Etä- ja hybridikokouskäytännöt mahdollistavat tasavertaisen osallistumisen asuinpaikasta, perhetilanteesta tai liikkumisrajoitteista riippumatta. Opiskelijoiden, eläkeläisten ja perhevapaalla tai työttömänä olevien osallistumista tuetaan alennetuilla jäsenmaksuilla.

2. Tasa-arvo ja moninaisuus Käsityönopettaja-lehdessä ja viestinnässä

- **Sukupuolittuneiden stereotypioiden purkaminen:** Käsityönopetus ja käsityökulttuuri kuuluvat kaikille sukupuolesta riippumatta. Lehti ja liiton viestintä edistävät tasa-arvoista, monimateriaalista käsityökulttuuria (sekä tekstiili- että teknisen työn osa-alueet ja eri ilmaisumuodot huomioiden) ja purkavat alaan historiallisesti liitettyjä sukupuolioletuksia.
- **Moniäänisyys ja tekijöiden yhdenvertaisuus:** Käsityönopettaja-lehteen kutsutaan kirjoittajia, haastateltavia ja asiantuntijoita monipuolisesti eri uravaiheista, koulutusasteilta, maantieteellisiltä alueilta ja kulttuuritaustoista. Kirjoittajapalkkiot määräytyvät läpinäkyvästi ja yhdenvertaisin perustein.
- **Erityisen tuen ja moninaisuuden huomioiminen:** Liiton koulutuksissa ja lehden sisällöissä pidetään esillä oppijoiden moninaisuutta, eriyttämistä, saavutettavuutta ja jokaisen oikeutta luovaan ilmaisuun.

OSA 3: Ympäristövastuusuunnitelma ja ekologisen kestävyyden toimintamalli

1. Kestävä käsityökulttuuri sisällöllisenä painopisteenä Käsityönopettajien Liiton ja Käsityönopettaja-lehden perustehtävä kytkeytyy suoraan ekologiseen jälleenrakennukseen. Edistämme julkaisu-, koulutus- ja vaikuttamistyöllämme:

- Materiaalista lukutaitoa, laatutietoisuutta ja tekstiilien sekä esineiden elinkaariajattelua.
- Korjauskulttuuria, huoltoa, kierrätysmateriaalien hyödyntämistä ja ylikulutuksen vähentämistä.
- Kestäviä ja kotimaisia materiaali-innovaatioita sekä aineettoman kulttuuriperinnön säilymistä.

2. Julkaisutoiminnan ympäristövastuu (Käsityönopettaja-lehti)

- **Kotimainen tuotanto:** Lehti painetaan kotimaisessa painotalossa
- **Hävikin minimointi ja digitaalisuus:** Painosmäärä ja osoitteistot tarkistetaan säännöllisesti, jotta turhaa paino- ja postitushävikkiä ei synny. Lehti julkaistaan rinnakkain digitaalisena näköislehtenä, mikä vähentää painetun materiaalin tarvetta.

3. Hallinnon ja tapahtumien ekologiset käytännöt

- **Matkustamisen ja päästöjen vähentäminen:** Hallituksen, työvaliokunnan, toimikuntien ja toimitusneuvoston kokoukset järjestetään ensisijaisesti etäyhteyksin. Toimistotyö hoidetaan pääosin etätyönä, ja fyysinen toimisto- ja varastotila jaetaan muiden opettajajärjestöjen kanssa tilatehokkuuden maksimoimiseksi.
- **Kestävät tapahtumat ja hankinnat:** Koulutuspäivillä ja messuilla suositaan julkisten kulkuyhteyksien päässä olevia kohteita, kasvispainotteista ja paikallista ruokaa, digitaalisia osallistujamateriaaleja sekä pitkäikäisiä, kierrätysmateriaaleista valmistettuja messu- ja viestintämateriaaleja.

4. Seuranta ja päivittäminen Liiton hallitus ja toimitusneuvosto seuraavat vastuullisuus-, tasa-arvo- ja ympäristötavoitteiden toteutumista vuosittain toimintakertomuksen ja toimintasuunnitelman laadinnan yhteydessä.